

DECYZJA PARLAMENTU EUROPEJSKIEGO I RADY NR 554/2014/UE**z dnia 15 maja 2014 r.****w sprawie udziału Unii w programie badawczo-rozwojowym na rzecz pomocy osobom starszym w prowadzeniu aktywnego trybu życia podjętym wspólnie przez kilka państw członkowskich**

PARLAMENT EUROPEJSKI I RADA UNII EUROPEJSKIEJ,

uwzględniając Traktat o funkcjonowaniu Unii Europejskiej, w szczególności jego art. 185 i art. 188 akapit drugi,

uwzględniając wniosek Komisji Europejskiej,

po przekazaniu projektu aktu ustawodawczego parlamentom narodowym,

uwzględniając opinię Europejskiego Komitetu Ekonomiczno-Społecznego ⁽¹⁾,

stanowiąc zgodnie ze zwykłą procedurą ustawodawczą ⁽²⁾,

a także mając na uwadze, co następuje:

- (1) W swoim komunikacie z dnia 3 marca 2010 r. zatytułowanym „Europa 2020 – Strategia na rzecz inteligentnego i zrównoważonego rozwoju sprzyjającego włączeniu społecznemu” („Strategia Europa 2020”), Komisja podkreśliła potrzebę stworzenia dogodnych warunków inwestowania w wiedzę i innowację w celu osiągnięcia w Unii inteligentnego i trwałego wzrostu gospodarczego sprzyjającego włączeniu społecznemu. Zarówno Parlament Europejski, jak i Rada zatwierdziły tę strategię.
- (2) Rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 1291/2013 ⁽³⁾ ustanowiło „Horyzont 2020” – program ramowy w zakresie badań naukowych i innowacji (2014–2020) („programem Horyzont 2020”). Program „Horyzont 2020” ma zapewnić większy wpływ w odniesieniu do badań naukowych i innowacji, przyczyniając się do wzmocnienia partnerstw publiczno-publicznych, w tym poprzez udział Unii w programach podejmowanych przez kilka państw członkowskich zgodnie z art. 185 Traktatu o funkcjonowaniu Unii Europejskiej.
- (3) Partnerstwa publiczno-prywatne powinny dążyć do zapewnienia ściślejszej synergii, zwiększenia koordynacji i unikania zbędnego powielania unijnych, międzynarodowych, krajowych i regionalnych programów badawczych i powinny w pełni przestrzegać ogólnych zasad programu „Horyzont 2020”, w szczególności tych dotyczących otwartości i przejrzystości. Należy ponadto zapewnić otwarty dostęp do publikacji naukowych.
- (4) W decyzji Parlamentu Europejskiego i Rady nr 742/2008/WE ⁽⁴⁾ przewidziano udział finansowy Wspólnoty we wspólnym programie badawczo-rozwojowym „Nowoczesne technologie w służbie osobom starszym” („wspólny programem AAL”); udział ten odpowiada wkładowi państw członkowskich, jednak nie przekracza kwoty 150 000 000 EUR na okres realizacji siódmego programu ramowego Wspólnoty Europejskiej w zakresie badań, rozwoju technologicznego i demonstracji (2007–2013) ustanowionego decyzją nr 1982/2006/WE Parlamentu Europejskiego i Rady ⁽⁵⁾.

⁽¹⁾ Opinia z dnia 10 grudnia 2013 r. (dotychczas nieopublikowana w Dzienniku Urzędowym).

⁽²⁾ Stanowisko Parlamentu Europejskiego z dnia 15 kwietnia 2014 r. [(Dz.U. ...)] [(dotychczas nieopublikowane w Dzienniku Urzędowym)] oraz decyzja Rady z dnia 6 maja 2014 r.

⁽³⁾ Rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 1291/2013 z dnia 11 grudnia 2013 r. ustanawiające „Horyzont 2020” – program ramowy w zakresie badań naukowych i innowacji (2014–2020) oraz uchylające decyzję nr 1982/2006/WE (Dz.U. L 347 z 20.12.2013, s. 104).

⁽⁴⁾ Decyzja Parlamentu Europejskiego i Rady nr 742/2008/WE z dnia 9 lipca 2008 r. w sprawie udziału Wspólnoty w podjętym przez kilka państw członkowskich programie badawczo-rozwojowym, którego celem jest podwyższenie jakości życia osób starszych poprzez zastosowanie nowych technologii informacyjno-komunikacyjnych (Dz.U. L 201 z 30.7.2008, s. 49).

⁽⁵⁾ Decyzja nr 1982/2006/WE Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 18 grudnia 2006 r. dotycząca siódmego programu ramowego Wspólnoty Europejskiej w zakresie badań, rozwoju technologicznego i demonstracji (2007-2013) (Dz.U. L 412 z 30.12.2006, s. 1).

- (5) W grudniu 2012 r. Komisja przekazała Parlamentowi Europejskiemu i Radzie sprawozdanie z okresowej oceny wspólnego programu AAL. Ocena została przeprowadzona przez zespół ekspertów. Ogólna opinia tego zespołu była taka, że udało się uzyskać znaczne postępy w realizacji celów wspólnego programu AAL i osiągnąć znakomite rezultaty, i że należy kontynuować ten program po zakończeniu bieżącego okresu finansowania. Zespół zwrócił jednocześnie uwagę na pewne niedociągnięcia, w szczególności na potrzebę większego zaangażowania użytkowników od jak najwcześniejszego etapu oraz dalszego zwiększenia wydajności operacyjnej, jeżeli chodzi o okres oczekiwania na zawarcie umowy i dokonanie płatności.
- (6) Ocena okresowa z 2010 r. oraz proces konsultacji z 2012 r. wskazały na różnorodność instrumentów finansowych, zasad kwalifikowalności oraz systemów zwrotu kosztów. Państwa uczestniczące, poprzez zgromadzenie ogólnych stowarzyszeń „Nowoczesne technologie w służbie osobom starszym”, mogłyby zastanowić się nad tą kwestią i propagować wymianę najlepszych praktyk.
- (7) W komunikacie z dnia 12 października 2006 r. zatytułowanym „Demograficzna przyszłość Europy – przekształcić wyzwania w nowe możliwości” Komisja podkreśliła fakt, że starzenie się społeczeństwa jest jednym z głównych wyzwań, przed którymi stoją wszystkie państwa członkowskie, oraz że powszechniejsze korzystanie z nowych technologii mogłyby przyczynić się do lepszego kontrolowania kosztów, poprawy sytuacji ludzi starszych oraz propagowania ich aktywnego udziału w społeczeństwie, jak również do zwiększenia konkurencyjności unijnej gospodarki.
- (8) W „Unii innowacji” - projekcie przewodnim strategii Europa 2020 Komisja wskazała na zjawisko starzenia się społeczeństwa jako na jedno z wyzwań społecznych, w odniesieniu do którego przełomowe innowacyjne rozwiązania mogą odegrać istotną rolę i zwiększać konkurencyjność, umożliwić europejskim przedsiębiorstwom uzyskanie wiodącej pozycji w rozwoju nowych technologii, dalszy rozwój i stanie się światowym liderem na nowych rynkach wzrostu, a także poprawić jakość i efektywność usług publicznych, i tym samym przyczynić się do stworzenia dużej liczby nowych miejsc pracy wysokiej jakości.
- (9) W Unii około 20 mln osób zatrudnionych jest w sektorze służby zdrowia oraz usług społecznych. Szacuje się, że ze względu na starzenie się społeczeństwa w nadchodzących latach liczba ta będzie rosła. W tym niewralgicznym sektorze jednym z głównych priorytetów powinny być szkolenia i uczenie się przez całe życie. W związku z tym należy precyzyjniej ocenić zapotrzebowanie na miejsca pracy w sektorze służby zdrowia oraz usług społecznych i na inwestycje w nowoczesne umiejętności, takie jak korzystanie z technologii informacyjnych.
- (10) W komunikacie z dnia 19 maja 2010 r. zatytułowanym „Europejska agenda cyfrowa” Komisja zaproponowała udoskonalenie wspólnego programu AAL, by pomóc w sprostaniu wyzwaniom wynikającym ze starzenia się społeczeństwa.
- (11) W komunikacie z dnia 29 lutego 2012 r. zatytułowanym „Działania w ramach Strategicznego planu realizacji Europejskiego partnerstwa na rzecz innowacji sprzyjającej aktywnemu starzeniu się w dobrym zdrowiu” Komisja zaproponowała uwzględnienie odpowiednich priorytetów planu realizacji w przyszłych programach roboczych i instrumentach w zakresie badań naukowych i innowacji stanowiących element programu „Horyzont 2020”. Komisja zaproponowała również uwzględnienie wkładu, jaki wspólny program AAL może wnieść do Europejskiego partnerstwa na rzecz innowacji sprzyjającej aktywnemu starzeniu się w dobrym zdrowiu.
- (12) Z ustaleń przyjętych w ramach europejskiego partnerstwa na rzecz innowacji sprzyjającej aktywnemu starzeniu się w dobrym zdrowiu ustanowionego w ramach „Unii innowacji” wynika, że innowacyjne rozwiązania oparte na technologiach informacyjno-komunikacyjnych (ICT) powinny odegrać istotną rolę w realizacji jego celów zakładających przedłużenie do 2020 r. długości zdrowego życia o dwa lata, jak również poprawę jakości życia obywateli oraz zwiększenie wydajności systemów opieki w Unii. W jego strategicznym planie wdrażania określono priorytety w zakresie przyspieszenia i zwiększenia skali innowacji na rzecz aktywnego starzenia się w dobrym zdrowiu w całej Unii w trzech dziedzinach: profilaktyka i promocja zdrowia, opieka i leczenie oraz samodzielne życie i włączenie społeczne.
- (13) Z uwagi na to, że systemy oparte na ICT przetwarzają ogromną ilość danych osobowych i profili osobowych, oraz funkcjonują w oparciu o komunikację w czasie rzeczywistym, przez co wiążą się z wysokim ryzykiem naruszeń zabezpieczeń danych, należy uwzględnić aspekty związane z ochroną danych. Co więcej, prawo do prywatności powinno być przestrzegane.
- (14) Program badawczo-rozwojowy na rzecz pomocy osobom starszym w prowadzeniu aktywnego trybu życia („program AAL”) powinien opierać się na osiągnięciach poprzedniego programu; równocześnie należy zaradzić w nim niedociągnięciom poprzedniego programu poprzez stymulowanie wystarczającego udziału użytkowników w projektach, poczynając od etapu początkowego, w celu zapewnienia, że opracowywane rozwiązania są możliwe do zaakceptowania i spełniają konkretne potrzeby użytkowników oraz zapewnienie sprawniejszej realizacji programu AAL.

- (15) Realizacja programu AAL powinna uwzględniać również szeroko pojętą definicję innowacji, łącznie z aspektami dotyczącymi organizacji, przedsiębiorstw, technologii, społeczeństwa i ochrony środowiska. Program AAL powinien zapewnić multidyscyplinarne podejście oraz objąć swoimi ramami również nauki społeczne i humanistyczne.
- (16) Działania w ramach programu AAL powinny być zgodne z celami i priorytetami w zakresie badań naukowych i innowacji programu „Horyzont 2020” oraz zasadami ogólnymi i warunkami ogólnymi określonymi w art. 26 rozporządzenia (UE) nr 1291/2013.
- (17) Należy ustalić pułap dla finansowego udziału Unii w programie AAL na okres trwania programu „Horyzont 2020”. Udział finansowy Unii w programie AAL nie powinien przekroczyć wkładu finansowego państw uczestniczących na okres trwania programu „Horyzont 2020”, aby uzyskany został istotny efekt mnożnikowy oraz by zagwarantować aktywny udział państw uczestniczących w realizacji celów programu AAL.
- (18) Aby uwzględnić czas trwania programu „Horyzont 2020”, zaproszenia do składania wniosków na mocy programu AAL należy ogłosić najpóźniej do dnia 31 grudnia 2020 r. W należycie uzasadnionych przypadkach zaproszenia do składania wniosków można ogłaszać do dnia 31 grudnia 2021 r.
- (19) Zgodnie z celami rozporządzenia (UE) nr 1291/2013 każde państwo członkowskie i każde państwo stowarzyszone w ramach programu „Horyzont 2020” powinno mieć prawo uczestnictwa w programie AAL w dowolnym momencie.
- (20) Aby zagwarantować, że zobowiązaniu finansowemu Unii odpowiadać będą odpowiednie zobowiązania państw uczestniczących, wkład finansowy Unii powinien być uzależniony od złożenia przez państwa uczestniczące formalnych zobowiązań przed uruchomieniem programu AAL i od wypełnienia tych zobowiązań. Wkład państw uczestniczących do programu AAL powinien obejmować koszty administracyjne poniesione na poziomie krajowym na skuteczną obsługę programu AAL.
- (21) Wspólna realizacja programu AAL wymaga utworzenia struktury służącej tej realizacji. Państwa uczestniczące uzgodniły utworzenie struktury służącej realizacji programu AAL, powołując w 2007 roku Stowarzyszenie „Nowoczesne technologie w służbie osobom starszym” aisbl, międzynarodowe stowarzyszenie niekomercyjne, mające osobowość prawną, utworzone na mocy prawa belgijskiego („stowarzyszenie AALA”). Ze względu na fakt, że jak wynika ze sprawozdania z oceny okresowej, istniejące struktury zarządzania wspólnym programem AAL okazały się być skuteczne i dobrej jakości, stowarzyszenie AALA powinno zostać wykorzystane jako struktura służąca realizacji programu i powinno pełnić funkcje związane z przydziałem i monitorowaniem w programie AAL. Stowarzyszenie AALA powinno zarządzać wkładem finansowym Unii oraz dbać o skuteczną realizację programu AAL.
- (22) Aby zrealizować cele programu AAL, stowarzyszenie AALA powinno zapewniać wsparcie finansowe głównie w postaci dotacji udzielanych uczestnikom działań wybranych przez to stowarzyszenie. Działania te powinny być wybierane na podstawie zaproszenia do składania wniosków; wyboru powinno dokonywać stowarzyszenie AALA wspierane przez niezależnych ekspertów zewnętrznych. Lista rankingowa powinna być wiążąca w zakresie wyboru projektów i przydziału środków z wkładu finansowego Unii oraz z budżetów krajowych przeznaczonych na projekty programu AAL.
- (23) Wkład finansowy Unii powinien być zarządzany zgodnie z zasadą należytego zarządzania finansami oraz przepisami dotyczącymi zarządzania pośredniego określonymi w rozporządzeniu Parlamentu Europejskiego i Rady (UE, Euratom) nr 966/2012 ⁽¹⁾ oraz rozporządzeniu delegowanym Komisji (UE) nr 1268/2012 ⁽²⁾.
- (24) Aby chronić interesy finansowe Unii, Komisja powinna, za pomocą proporcjonalnych środków, mieć prawo do ograniczenia, zawieszenia lub zakończenia finansowania programu AAL z wkładu finansowego Unii, jeśli program ten jest realizowany niewłaściwie, częściowo lub z opóźnieniem, lub też gdy państwa uczestniczące nie wnoszą swojego wkładu w finansowanie programu AAL, wnoszą go częściowo lub z opóźnieniem. Prawa te powinny być zagwarantowane w umowie o delegowaniu zadań, która ma zostać zawarta między Unią a stowarzyszeniem AALA.

⁽¹⁾ Rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE, Euratom) nr 966/2012 z dnia 25 października 2012 r. w sprawie zasad finansowych mających zastosowanie do budżetu ogólnego Unii oraz uchylające rozporządzenie Rady (WE, Euratom) nr 1605/2002 (Dz.U. L 298 z 26.10.2012, s. 1).

⁽²⁾ Rozporządzenie delegowane Komisji (UE) nr 1268/2012 z dnia 29 października 2012 r. w sprawie zasad stosowania rozporządzenia (UE, Euratom) nr 966/2012 (Dz.U. L 362 z 31.12.2012, s. 1).

- (25) W celu uproszczenia należy zmniejszyć obciążenia administracyjne dla wszystkich stron. Należy unikać podwójnych audytów i nieproporcjonalnej ilości dokumentacji oraz sprawozdań. Przy prowadzeniu audytów należy w stosownych przypadkach uwzględnić specyfikę programów krajowych.
- (26) Udział w działaniach pośrednich finansowanych z programu AAL podlega przepisom rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 1290/2013 ⁽¹⁾. Jednakże ze względu na szczególne potrzeby operacyjne programu AAL należy wprowadzić odstępstwa od tego rozporządzenia, zgodnie z art. 1 ust. 3 tego rozporządzenia.
- (27) Zaproszenia do składania wniosków ogłaszane przez stowarzyszenie AALA powinny być także publikowane w jednym portalu dla uczestników, jak również upowszechniane za pośrednictwem pozostałych elektronicznych środków upowszechniania programu „Horyzont 2020” zarządzanych przez Komisję.
- (28) Szczególne odstępstwa od rozporządzenia (UE) nr 1290/2013 konieczne są ze względu na to, że program AAL ma być programem badawczo-innowacyjnym ukierunkowanym na potrzeby rynku, w którym łączy się wiele różnych strumieni finansowania krajowego (takich jak programy finansowania ukierunkowane na badania naukowe i innowacje, opiekę zdrowotną i przemysł). Ze względu na swój charakter te programy krajowe mają odmienne zasady uczestnictwa i nie można oczekiwać, by były w pełni zgodne z rozporządzeniem (UE) nr 1290/2013. Ponadto program AAL skierowany jest przede wszystkim do małych i średnich przedsiębiorstw oraz organizacji użytkowników nieuczestniczących zwykle w unijnych działaniach w zakresie badań naukowych i innowacji. Aby ułatwić uczestnictwo tym przedsiębiorstwom i organizacjom, wkład finansowy Unii wnoszony jest zgodnie z powszechnie znanymi zasadami ich krajowych programów finansowania i jest przekazywany w drodze pojedynczej dotacji łączącej finansowanie unijne z odpowiednim finansowaniem krajowym.
- (29) Interesy finansowe Unii należy chronić za pomocą proporcjonalnych środków w całym łańcuchu wydatków, w tym poprzez środki służące zapobieganiu i wykrywaniu nieprawidłowości i prowadzeniu dochodzeń w ich sprawie, odzyskiwaniu funduszy utraconych, nienależnie wypłaconych lub nieprawidłowo wykorzystanych oraz, w odpowiednich przypadkach, kary administracyjne i finansowe, zgodnie z rozporządzeniem (UE, Euratom) nr 966/2012.
- (30) Komisja powinna z pomocą niezależnych ekspertów przeprowadzić zarówno ocenę okresową w celu zbadania w szczególności jakości i skuteczności realizacji programu AAL oraz postępów w osiąganiu wyznaczonych celów, jak i ocenę końcową; powinna również sporządzić sprawozdanie z tych ocen.
- (31) Ocena powinna opierać się na precyzyjnych i aktualnych informacjach. Z tego względu na wniosek Komisji stowarzyszenie AALA i państwa uczestniczące powinny przedłożyć wszelkie informacje, jakie Komisji są potrzebne do zamieszczenia w sprawozdaniach z oceny programu AAL.
- (32) Działania przewidziane w programie AAL powinny przyczynić się do wzmocnienia europejskich systemów publicznej opieki zdrowotnej i opieki społecznej, jako że stanowią one podstawowy instrument utrzymujący dobrobyt społeczny i redukujący różnice w poziomie dobrobytu między różnymi regionami i grupami społecznymi; nierówności te niepokojąco nasilają się ze względu na obecny kryzys gospodarczy i społeczny.
- (33) W programie AAL należy zagwarantować skuteczne promowanie równouprawnienia płci, ustanowione w programie „Horyzont 2020”. Program AAL powinien promować równouprawnienie płci i aspekt płci w tematyce badań i innowacji. Szczególną uwagę należy zwrócić na równowagę płci, z zastrzeżeniem sytuacji w danej dziedzinie, w panelach oceniających oraz w takich gremiach jak grupy doradcze i grupy eksperckie. Aspekt płci należy odpowiednio włączyć do strategii, programów i projektów w zakresie badań i innowacji oraz monitorować go na wszystkich etapach cyklu badawczego.
- (34) Program AAL powinien być zgodny z zasadami etycznymi, ustanowionymi w programie „Horyzont 2020”. Szczególną uwagę należy zwrócić na zasadę proporcjonalności, prawo do prywatności, prawo do ochrony danych osobowych, prawo osoby do nienaruszalności cielesnej i psychicznej, prawo do niedyskryminacji oraz na potrzebę zapewnienia wysokiego poziomu ochrony zdrowia ludzi.

⁽¹⁾ Rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 1290/2013 z dnia 11 grudnia 2013 r. ustanawiające zasady uczestnictwa i upowszechniania dla programu „Horyzont 2020” – programu ramowego w zakresie badań naukowych i innowacji (2014–2020) (Dz.U. L 347 z 20.12.2013, s. 81).

- (35) Ponieważ państwa uczestniczące zdecydowały się kontynuować program AAL, a cele niniejszej decyzji, mianowicie bezpośrednie wsparcie i uzupełnienie unijnych polityk w obszarze aktywnego starzenia się w dobrym zdrowiu, nie mogą zostać osiągnięte w sposób wystarczający przez same państwa członkowskie, natomiast ze względu na skalę tego działania, możliwe jest lepsze ich osiągnięcie na poziomie Unii, może ona podjąć działania zgodnie z zasadą pomocniczości określoną w art. 5 Traktatu o Unii Europejskiej. Zgodnie z zasadą proporcjonalności, określoną w tym artykule, niniejsza decyzja nie wykracza poza to, co jest konieczne do osiągnięcia tych celów,

PRZYJMUJĄ NINIEJSZĄ DECYZJĘ:

Artykuł 1

Uczestnictwo w programie AAL

1. Unia uczestniczy w programie badawczo-rozwojowym na rzecz pomocy osobom starszym w prowadzeniu aktywnego trybu życia („program AAL”), podjętym wspólnie przez Austrię, Belgię, Cypr, Danię, Francję, Hiszpanię, Irlandię, Luksemburg, Niderlandy, Polskę, Portugalię, Rumunię, Słowenię, Szwajcarię, Szwecję, Węgry i Zjednoczone Królestwo („państwa uczestniczące”), na warunkach określonych w niniejszej decyzji.
2. Każde państwo członkowskie inne niż wymienione w ust. 1 oraz każde inne państwo stowarzyszone w ramach programu „Horyzont 2020” może w dowolnej chwili złożyć wniosek o przyłączenie do programu AAL, o ile spełnia warunek określony w art. 3 ust. 1 lit. c) niniejszej decyzji. Jeżeli spełnia ono warunek określony w art. 3 ust. 1 lit. c), uznawane jest za państwo uczestniczące do celów niniejszej decyzji.

Artykuł 2

Wkład finansowy Unii

1. Wkład finansowy Unii do programu AAL na pokrycie kosztów administracyjnych i operacyjnych wynosi do 175 000 000 EUR. Wkład finansowy Unii jest wypłacany ze środków budżetu ogólnego Unii przydzielonych na odpowiednie części programu szczegółowego wdrażającego program „Horyzont 2020” ustanowionego decyzją Rady 2013/743/UE⁽¹⁾, zgodnie z art. 58 ust. 1 lit. c) ppkt (vi) oraz art. 60 i art. 61 rozporządzenia (EU, Euratom) nr 966/2012.
2. Roczne zobowiązanie finansowe Unii wnoszone do programu AAL nie przekracza rocznego zobowiązania finansowego wnoszonego do tego programu przez państwa uczestniczące.
3. Kwota nieprzekraczająca 6 % wkładu finansowego Unii, o którym mowa w ust. 1 wykorzystywana jest do pokrycia kosztów administracyjnych programu AAL.

Artykuł 3

Warunki dotyczące wkładu finansowego Unii

1. Wniesienie przez Unię wkładu finansowego uzależnione jest od:
  - a) wykazania przez państwa uczestniczące, że program AAL został ustanowiony zgodnie z załącznikami I oraz II;
  - b) wyznaczenia przez państwa uczestniczące – lub organizacje wyznaczone przez państwa uczestniczące stowarzyszenia AALA, jako struktury odpowiedzialnej za realizację programu AAL oraz za przydział środków z wkładu finansowego Unii i monitorowanie ich;
  - c) złożenia przez każde państwo uczestniczące zobowiązań do wnoszenia wkładu do finansowania programu AAL;

⁽¹⁾ Decyzja Rady 2013/743/UE z dnia 3 grudnia 2013 r. ustanawiająca program szczegółowy wdrażający program „Horyzont 2020” – program ramowy w zakresie badań naukowych i innowacji (2014–2020) i uchylająca decyzje 2006/971/WE, 2006/972/WE, 2006/973/WE, 2006/974/WE i 2006/975/WE (Dz.U. L 347 z 20.12.2013, s. 965).

- d) wykazania przez stowarzyszenie AALA, że jest ono w stanie realizować program AAL, w tym przydzielać środki z wkładu Unii oraz monitorować je w ramach pośredniego zarządzania budżetem Unii, zgodnie z art. 58, 60 i 61 rozporządzenia (UE, Euratom) nr 966/2012; oraz
- e) ustanowienia modelu zarządzania programem AAL zgodnie z załącznikiem III.
2. W trakcie realizacji programu AAL wkład finansowy Unii zależy także od:
- a) realizacji przez stowarzyszenie AALA celów programu AAL określonych w załączniku I oraz działań określonych w załączniku II do niniejszej decyzji zgodnie z rozporządzeniem (UE) nr 1290/2013, z zastrzeżeniem art. 5 niniejszej decyzji;
- b) utrzymania właściwego i skutecznego modelu zarządzania, zgodnie z załącznikiem III;
- c) wywiązywania się przez stowarzyszenie AALA z obowiązków sprawozdawczych określonych w art. 60 ust. 5 rozporządzenia (UE, Euratom) nr 966/2012; oraz
- d) wypełnienia przez każde państwo uczestniczące zobowiązań, o których mowa w ust. 1 lit. c), oraz wypełnienia zobowiązań rocznych dotyczących wnoszenia wkładu do finansowania programu AAL.

Artykuł 4

Wkłady państw uczestniczących

Wkłady państw członkowskich obejmują następujące elementy:

- a) wkłady finansowe na działania pośrednie wspierane z programu AAL zgodnie z załącznikiem II;
- b) wkłady rzeczowe odpowiadające kosztom administracyjnym poniesionym przez administracje krajowe na skuteczną realizację programu AAL zgodnie z załącznikiem II.

Artykuł 5

Zasady uczestnictwa i upowszechniania

1. Do celów rozporządzenia (UE) nr 1290/2013 stowarzyszenie AALA uznawane jest za organ finansujący; udziela ono wsparcia finansowego na działania pośrednie zgodnie z załącznikiem II do niniejszej decyzji.
2. Na zasadzie odstępstwa od art. 15 ust. 9 rozporządzenia (UE) nr 1290/2013 zdolność finansowa wnioskodawców jest weryfikowana przez wyznaczone krajowe organizacje zarządzające programem, zgodnie z zasadami uczestnictwa w wyznaczonych programach krajowych.
3. Na zasadzie odstępstwa od art. 18 ust. 2 rozporządzenia (UE) nr 1290/2013 umowy o udzieleniu dotacji zawierane z uczestnikami podpisywane są przez wyznaczoną krajową agencję zarządzającą programem.
4. Na zasadzie odstępstwa od art. 23 ust. 1 i ust. 5–7 oraz art. 25–35 rozporządzenia (UE) nr 1290/2013 do dotacji zarządzanych przez wyznaczone krajowe agencje zarządzające programem zastosowanie mają zasady dotyczące finansowania ustalone w wyznaczonych programach krajowych.
5. Na zasadzie odstępstwa od art. 41–49 rozporządzenia (UE) nr 1290/2013 zastosowanie mają zasady dotyczące wyników oraz praw dostępu do istniejącej wiedzy i wyników ustalone w wyznaczonych programach krajowych, bez uszczerbku dla zasady otwartego dostępu do publikacji naukowych określonej w art. 18 rozporządzenia (UE) nr 1291/2013.

Artykuł 6

Realizacja programu AAL

Program AAL realizowany jest na podstawie strategii wdrażanej za pośrednictwem rocznych planów prac zgodnie z załącznikiem II.

Artykuł 7

Umowy pomiędzy Unią a stowarzyszeniem AALA

1. Z zastrzeżeniem uzyskania pozytywnego wyniku oceny *ex ante* stowarzyszenia AALA, zgodnie z art. 61 ust. 1 rozporządzenia (UE, Euratom) nr 966/2012, Komisja, w imieniu Unii, zawiera z tym stowarzyszeniem umowę o delegowaniu zadań oraz roczne umowy o przekazywaniu funduszy.
2. Umowa o delegowaniu zadań, o której mowa w ust. 1, zawierana jest zgodnie z art. 58 ust. 3 i art. 60 i 61 rozporządzenia (EU, Euratom) nr 966/2012 oraz art. 40 rozporządzenia delegowanego (UE) nr 1268/2012. Określa ona również:
  - a) wymogi dotyczące wkładu stowarzyszenia AALA odnoszące się do właściwych wskaźników spośród wskaźników efektywności określonych w załączniku II do decyzji (UE) nr 2013/743/UE;
  - b) wymogi dotyczące wkładu stowarzyszenia AALA odnoszące się do monitorowania, o którym mowa w decyzji (UE) nr 2013/743/UE;
  - c) szczególne wskaźniki efektywności niezbędne do monitorowania funkcjonowania stowarzyszenia AALA zgodnie z art. 3 ust. 2;
  - d) ustalenia dotyczące dostarczania danych i informacji niezbędnych do zapewnienia, by Komisja mogła wypełnić swoje zobowiązania w zakresie upowszechniania i sprawozdawczości.
  - e) przepisy dotyczące publikacji przez stowarzyszenie AALA zaproszeń do składania wniosków, w szczególności ogłaszania tych zaproszeń w jednym portalu dla uczestników, jak również za pośrednictwem innych elektronicznych środków upowszechniania programu „Horyzont 2020” zarządzanych przez Komisję.

Artykuł 8

Zakończenie przekazywania wkładu finansowego Unii, zmniejszenie tego wkładu lub zawieszenie jego przekazywania

1. Jeżeli program AAL nie jest realizowany zgodnie z warunkami określonymi w art. 3, Komisja może zaprzestać przekazywania wkładu finansowego Unii, proporcjonalnie go zmniejszyć lub zawiesić jego przekazywanie – w zależności od faktycznej realizacji programu AAL.
2. Jeżeli państwa uczestniczące nie wnoszą wkładu w finansowanie programu AAL, wnoszą go częściowo lub z opóźnieniem, Komisja może zaprzestać przekazywania wkładu finansowego Unii, proporcjonalnie go zmniejszyć lub zawiesić jego przekazywanie, uwzględniając kwotę środków przydzielonych przez państwa uczestniczące na realizację programu AAL.

Artykuł 9

Audyty ex-post

1. Audyty *ex-post* dotyczące wydatków na działania pośrednie prowadzone są przez wyznaczone krajowe agencje zarządzające programem, które działają zgodnie z art. 29 rozporządzenia (UE) nr 1291/2013.
2. Komisja może zdecydować o samodzielnym przeprowadzeniu audytów, o których mowa w ust. 1. W takich przypadkach dokonuje ona tego zgodnie z mającymi zastosowanie przepisami, w szczególności z przepisami rozporządzeń (UE, Euratom) nr 966/2012, (UE) nr 1290/2013 i (UE) nr 1291/2013.

*Artykuł 10***Ochrona interesów finansowych Unii**

1. Komisja przyjmuje odpowiednie środki zapewniające ochronę interesów finansowych Unii w trakcie realizacji działań finansowanych na mocy niniejszej decyzji; w tym celu stosuje środki zapobiegania nadużyciom finansowym, korupcji i innym nielegalnym działaniom, prowadzi skuteczne kontrole oraz, w razie wykrycia nieprawidłowości, odzyskuje kwoty nienależnie wypłacone, a także, w odpowiednich przypadkach, stosuje skuteczne, proporcjonalne i odstraszające kary administracyjne i finansowe.
2. Europejski Urząd ds. Zwalczania Nadużyć Finansowych (OLAF) może przeprowadzać dochodzenia, w tym kontrole i inspekcje na miejscu, zgodnie z przepisami i procedurami określonymi w rozporządzeniu Rady (Euratom, WE) nr 2185/96 ⁽¹⁾ oraz rozporządzeniu Parlamentu Europejskiego i Rady (UE, Euratom) nr 883/2013 ⁽²⁾, w celu ustalenia, czy doszło do nadużyć finansowych, korupcji lub innych nielegalnych działań, naruszających interesy finansowe Unii w związku z umową o udzielenie dotacji lub decyzją o udzieleniu dotacji lub zamówieniem finansowanym zgodnie z niniejszą decyzją.
3. Zamówienia, umowy o udzielenie dotacji oraz decyzje o udzieleniu dotacji wynikające z wdrażania niniejszej decyzji zawierają postanowienia wyraźnie upoważniające Komisję, stowarzyszenie AALA, Trybunał Obrachunkowy i OLAF do przeprowadzania audytów i dochodzeń, zgodnie z przysługującymi im kompetencjami.
4. Stowarzyszenie AALA udziela personelowi Komisji i innym osobom upoważnionym przez Komisję i Trybunał Obrachunkowy, dostępu do swoich budynków i pomieszczeń oraz do wszelkich informacji, w tym informacji w formacie elektronicznym, potrzebnych do przeprowadzenia audytów, o których mowa w ust. 3.
5. Realizując program AAL, państwa uczestniczące podejmują środki legislacyjne, regulacyjne, administracyjne lub inne środki niezbędne do ochrony interesów finansowych Unii, w szczególności w celu zagwarantowania odzyskania w całości wszelkich kwot należnych Unii, zgodnie z rozporządzeniem (UE, Euratom) nr 966/2012 i rozporządzeniem delegowanym (UE) nr 1268/2012.

*Artykuł 11***Przekazywanie informacji**

1. Na wniosek Komisji stowarzyszenie AALA przekazuje jej wszelkie informacje niezbędne do przygotowania sprawozdań, o których mowa w art. 12.
2. Państwa uczestniczące przekazują, za pośrednictwem stowarzyszenia AALA, wszelkie istotne informacje dotyczące zarządzania finansowego programem AAL, o udzielenie których wystąpiły Parlament Europejski lub Rada.
3. Komisja przekazuje informacje, o których mowa w ust. 2 niniejszego artykułu, w sprawozdaniach, o których mowa w art. 12.

*Artykuł 12***Ocena**

1. Do dnia 30 czerwca 2017 r. Komisja przeprowadzi, z pomocą niezależnych ekspertów, ocenę okresową programu AAL. Komisja sporządzi sprawozdanie z oceny zawierające wnioski z oceny i uwagi Komisji. Do dnia 31 grudnia 2017 r. Komisja przedłoży sprawozdanie Parlamentowi Europejskiemu i Radzie. Wynik oceny okresowej programu AAL uwzględni się w ocenie okresowej programu „Horyzont 2020”.

⁽¹⁾ Rozporządzenie Rady (Euratom, WE) nr 2185/96 z dnia 11 listopada 1996 r. w sprawie kontroli na miejscu oraz inspekcji przeprowadzanych przez Komisję w celu ochrony interesów finansowych Wspólnot Europejskich przed nadużyciami finansowymi i innymi nieprawidłowościami

⁽²⁾ Rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE, Euratom) nr 883/2013 z dnia 11 września 2013 r. dotyczące dochodzeń prowadzonych przez Europejski Urząd ds. Zwalczania Nadużyć Finansowych (OLAF) oraz uchylające rozporządzenie (WE) nr 1073/1999 Parlamentu Europejskiego i Rady i rozporządzenie Rady (Euratom) nr 1074/1999 (Dz.U. L 248 z 18.9.2013, s. 1).

2. Na zakończenie udziału Unii w programie AAL, ale nie później niż dnia 31 grudnia 2022 r., Komisja przeprowadzi ocenę końcową programu AAL. Komisja sporządzi sprawozdanie z oceny, które ma zawierać wyniki oceny. Komisja przedłoży to sprawozdanie Parlamentowi Europejskiemu i Radzie.

Artykuł 13

Wejście w życie

Niniejsza decyzja wchodzi w życie dwudziestego dnia po jej opublikowaniu w *Dzienniku Urzędowym Unii Europejskiej*.

Artykuł 14

Adresaci

Niniejsza decyzja skierowana jest do państw członkowskich.

Sporządzono w Brukseli dnia 15 maja 2014 r.

W imieniu Parlamentu Europejskiego

M. SCHULZ

Przewodniczący

W imieniu Rady

D. KOURKOULAS

Przewodniczący

_____

ZAŁĄCZNIK I

CELE PROGRAMU AAL

1. Program AAL służy realizacji następujących celów:
  - 1.1. przyspieszenie powstawania istotnych, przystępnych cenowo i zintegrowanych innowacyjnych rozwiązań opartych na ICT i pomagających w aktywnym starzeniu się w dobrym zdrowiu w domu, w lokalnej społeczności lub w pracy, a także zwiększanie popytu na takie rozwiązania; dzięki czemu jakość życia osób starszych powinna się poprawić, ich samodzielność, włączenie społeczne oraz udział w życiu społecznym powinny się zwiększyć, a ich umiejętności lub szanse zatrudnienia powinny wzrosnąć; działania te powinny się również przyczynić do poprawy efektywności i skuteczności świadczenia usług opieki zdrowotnej i socjalnej;
  - 1.2. wspieranie rozwoju rozwiązań, które przyczyniają się do niezależności osób starszych i łagodzą ich poczucie izolacji społecznej, w taki sposób, że komponent ICT nie zastępuje całkowicie kontaktu ludzkiego, lecz go uzupełnia. Oparte na ICT rozwiązania, które są wspierane w ramach programu AAL, powinny już w fazie projektowania obejmować elementy nieopierające się na ICT;
  - 1.3. utrzymanie i dalsze zwiększanie masy krytycznej stosowanych badań naukowych, prac rozwojowych i innowacji na poziomie Unii w obszarach produktów i usług opartych na ICT i służących aktywnemu starzeniu się w dobrym zdrowiu;
  - 1.4. opracowanie efektywnych pod względem kosztów, dostępnych i, w stosownych przypadkach, energooszczędnych rozwiązań, w tym ustanowienie odpowiednich norm w zakresie interoperacyjności oraz ułatwienie lokalizacji i dostosowania wspólnych rozwiązań, zgodnych z różnymi preferencjami społecznymi, czynnikami społeczno-gospodarczymi (w tym takimi jak ubóstwo energetyczne, włączenie społeczne), aspektami płci i aspektami regulacyjnymi na szczeblu krajowym lub regionalnym, respektujących prywatność i godność osób starszych, w tym zapewniających ochronę i bezpieczeństwo danych osobowych poprzez uwzględnienie, w oparciu o stan wiedzy, ochrony prywatności już w fazie projektowania oraz, w odpowiednich przypadkach, wspierających dostęp do usług na obszarach wiejskich i oddalonych lub przynoszących korzyści innym grupom osób, takim jak osoby niepełnosprawne. Z myślą o zwiększeniu dostępności, w ramach rozwijania i wdrażania rozwiązań promowana będzie idea projektowania dla wszystkich.
2. Program AAL ma służyć stworzeniu środowiska sprzyjającego udziałowi małych i średnich przedsiębiorstw.
3. W programie AAL należy skupić się na stosowanych badaniach naukowych i innowacjach ukierunkowanych na potrzeby rynku, uzupełniając powiązane, obliczone na dłuższy okres czasu działania w zakresie badań naukowych i innowacji na dużą skalę przewidziane w programie „Horyzont 2020” i innych inicjatywach europejskich i krajowych, takich jak inicjatywy w zakresie wspólnego planowania i działania podejmowane w Europejskim Instytucie Innowacji i Technologii oraz w jego odpowiednich wspólnotach wiedzy i innowacji. Program ma również przyczynić się do wdrożenia Europejskiego partnerstwa na rzecz innowacji sprzyjającej aktywnemu starzeniu się w dobrym zdrowiu.

ZAŁĄCZNIK II

DZIAŁANOŚĆ W RAMACH PROGRAMU AAL

I. Działania pośrednie

1. Realizacja programu AAL służy przede wszystkim wspieraniu tych projektów badań naukowych i innowacji ukierunkowanych na potrzeby rynku i pomagających w aktywnym starzeniu się w dobrym zdrowiu, co do których zostanie wykazane, że ich rezultaty mogą zostać wykorzystane w rozsądnych ramach czasowych. Finansowanie tych pośrednich działań w ramach programu AAL odbywa się głównie poprzez dotacje. Może ono przybrać także inne formy, takie jak nagrody, zamówienia przedkomercyjne oraz zamówienia publiczne na innowacyjne rozwiązania.
2. Poza tym wspierane mogą być działania służące pośrednictwu, promowaniu programu, w szczególności działania informacyjne skierowane do krajów, które obecnie nie uczestniczą w programie AAL, działania na rzecz szerzenia wiedzy na temat dostępnych możliwości, wspierania wprowadzania innowacyjnych rozwiązań oraz nawiązywania kontaktów przez organizacje reprezentujące stronę popytu i podaży oraz ułatwiania dostępu do finansowania i inwestorów.
3. Wspierane mogą być także działania służące poprawie jakości projektów, studia wykonalności oraz warsztaty. Można przewidzieć współpracę z regionami Unii w celu zwiększenia grupy podmiotów zaangażowanych w realizację programu AAL.
4. Działania powinny skupiać się na konsolidacji i analizie różnych metod angażowania użytkowników końcowych, tak by umożliwić opracowanie opartych na dowodach wytycznych w zakresie najlepszych praktyk.

II. Realizacja

1. Program AAL realizowany jest na podstawie rocznych planów prac określających formy finansowania oraz tematy zaproszeń do składania wniosków. Podstawą planów prac powinna być opublikowana strategia, przyjęta przez stowarzyszenie AAL, przedstawiająca wyzwania i priorytety w tym zakresie.
2. Roczne plany prac są uzgadniane z Komisją i stanowią podstawę rocznego wkładu finansowego ze strony Unii.
3. Realizacja programu AAL obejmuje konsultacje – w tym dotyczące strategii – z właściwymi podmiotami (w tym decydentami reprezentującymi organy publiczne, przedstawicielami użytkowników, usługodawcami z sektora prywatnego oraz ubezpieczycielami, jak również przedstawicielami sektora, w tym małymi i średnimi przedsiębiorstwami) dotyczące priorytetów stosowanych badań naukowych i innowacji, które należy uwzględnić.
4. W toku realizacji programu AAL uwzględnia się tendencje demograficzne i badania demograficzne, aby dostarczyć rozwiązania odpowiadające sytuacji społecznej i gospodarczej w całej Unii.
5. W realizacji programu AAL uwzględniona zostanie unijna polityka przemysłowa, polityka przeciwdziałania zmianie klimatu oraz polityka energetyczna. Program AAL promuje również efektywność energetyczną i odzwierciedla potrzebę przeciwdziałania ubóstwu energetycznemu.
6. Należycie uwzględniane są kwestie dotyczące płci, etyki, nauk społecznych i humanistycznych oraz prywatności, zgodnie z zasadami i przepisami programu „Horyzont 2020”. Uwzględnione zostaną także stosowne prawodawstwo unijne i krajowe oraz międzynarodowe wytyczne, w szczególności te odnoszące się do praw do prywatności i ochrony danych.
7. Zgodnie z charakterem programu AAL, w którym uwzględnia się potrzeby rynku, oraz zasadami ustanowionymi w rozporządzeniu (UE, Euratom) nr 966/2012, stowarzyszenie AALA zapewnia czas na udzielenie dotacji i czas na dokonanie płatności, zgodnie z rozporządzeniem (UE) nr 1290/2013 oraz zapewnia, by państwa uczestniczące realizowały te cele w toku wdrażania programu AAL.
8. Każde państwo uczestniczące intensywnie promuje, począwszy od jak najwcześniejszego etapu wszelkich projektów w zakresie badań i innowacji, uczestnictwo w programie organizacji reprezentujących podmioty po stronie popytu, w tym użytkowników końcowych.

9. Każde państwo uczestniczące współfinansuje uczestników ze swojego kraju (o ile ich wnioski zostały rozpatrzone pozytywnie) za pośrednictwem agencji krajowych, które dodatkowo przekazują współfinansowanie unijne ze specjalnej struktury służącej realizacji programu, na podstawie wspólnego opisu projektu stanowiącego część umowy zawieranej między odpowiednimi krajowymi agencjami zarządzającymi programem a ich uczestnikami krajowymi w przypadku każdego projektu.
  10. Po zamknięciu zaproszenia do składania wniosków dotyczących projektów stowarzyszenie AALA, we współpracy z wyznaczonymi krajowymi agencjami zarządzającymi programem, przeprowadza centralną kontrolę kwalifikowalności. Kontrola prowadzona jest na bazie wspólnych kryteriów kwalifikowalności dla programu AAL, publikowanych wraz z zaproszeniem do składania wniosków dotyczących projektów.
  11. Stowarzyszenie AALA z pomocą krajowych agencji zarządzających programem sprawdza wypełnienie dodatkowych, krajowych kryteriów kwalifikowalności określonych w zaproszeniach do składania wniosków dotyczących projektów.
  12. Krajowe kryteria kwalifikowalności odnoszą się jedynie do statusu prawnego i finansowego poszczególnych wnioskodawców, a nie do treści wniosku; kryteria te obejmują następujące aspekty:
    - 12.1. rodzaj wnioskodawcy, w tym status prawny i cel;
    - 12.2. odpowiedzialność i rentowność, w tym stabilność finansowa, wypełnianie zobowiązań podatkowych i zobowiązań socjalnych.
  13. Kwalifikujące się wnioski dotyczące projektów oceniane są przez stowarzyszenie AALA z pomocą niezależnych ekspertów na podstawie przejrzystych i wspólnych kryteriów oceny określonych w opublikowanych zaproszeniach do składania wniosków, a następnie utworzona zostanie lista rankingowa projektów uszeregowanych w zależności od oceny, którą otrzymały. Projekty zostaną wybrane zgodnie z tą listą rankingową i z uwzględnieniem dostępnych środków finansowych. Wybór ten, po przyjęciu przez zgromadzenie ogólne stowarzyszenia AALA, jest wiążący dla państw uczestniczących.
  14. Jeśli uczestnik projektu nie spełnia co najmniej jednego krajowego kryterium kwalifikowalności lub jeśli odpowiedni budżet krajowy, z którego zaciągane są zobowiązania na finansowanie, został wyczerpany, zarząd stowarzyszenia AALA może zdecydować o przeprowadzeniu dodatkowej centralnej niezależnej oceny danego wniosku z pomocą niezależnych ekspertów, by ocenić wniosek bez udziału danego uczestnika lub z udziałem zaproponowanego przez niego zastępcy.
  15. Kwestie prawne i finansowe dotyczące uczestników projektów wybranych do finansowania rozstrzygane są przez wyznaczoną krajową agencję zarządzającą programem. Stosuje się krajowe przepisy i zasady administracyjne.
-

ZAŁĄCZNIK III

ZARZĄDZANIE PROGRAMEM AAL

Struktura organizacyjna programu AAL przedstawia się następująco:

1. Stowarzyszenie AALA stanowi specjalną strukturę służącą realizacji programu utworzoną przez państwa uczestniczące.
  2. Stowarzyszenie AALA odpowiada za wszelkie działania w ramach programu AAL. Zadania stowarzyszenia AALA obejmują: zarządzanie umowami i budżetem, opracowywanie rocznych programów pracy, organizację zaproszeń do składania wniosków, ocenianie wniosków zgłoszonych do finansowania i tworzenie ich rankingu.
  3. Ponadto stowarzyszenie AALA nadzoruje projekty i odpowiada za ich monitorowanie oraz przekazuje powiązane płatności środków z wkładu Unii wyznaczonym krajowym agencjom zarządzającym programem. Organizuje także działania informacyjne.
  4. Stowarzyszenie AALA zarządzane jest przez zgromadzenie ogólne. Zgromadzenie ogólne jest organem decyzyjnym w sprawach programu AAL. Wyznacza ono członków zarządu oraz nadzoruje realizację programu AAL, w tym zatwierdza strategię i roczne plany prac, przydział krajowego finansowania na projekty oraz rozpatrywanie nowych wniosków o członkostwo. Działa ono zgodnie z zasadą, że jednemu państwu przysługuje jeden głos. Decyzje podejmowane są zwykłą większością głosów, z wyjątkiem decyzji dotyczących sukcesji, przyjęcia lub wyłączenia członków lub rozwiązania stowarzyszenia AALA, dla których statut stowarzyszenia AALA może przewidzieć szczególne wymagania w zakresie głosowania.
  5. Komisja ma status obserwatora podczas posiedzeń zgromadzenia ogólnego stowarzyszenia AALA oraz zatwierdza roczny plan prac. Komisja jest zapraszana na wszystkie posiedzenia stowarzyszenia i może brać udział w dyskusjach. Wszystkie istotne dokumenty rozprowadzane w związku ze zgromadzeniem ogólnym stowarzyszenia AALA przekazywane są Komisji.
  6. Zarząd stowarzyszenia AALA – składający się co najmniej z przewodniczącego, wiceprzewodniczącego oraz skarbnika i zastępcy skarbnika – jest wybierany przez zgromadzenie ogólne stowarzyszenia AALA w celu podjęcia konkretnych obowiązków w zakresie zarządzania, takich jak planowanie budżetu, zasoby ludzkie i zawieranie umów. Jest on prawnym przedstawicielem stowarzyszenia AALA i podlega zgromadzeniu ogólnemu stowarzyszenia AALA.
  7. Centralna jednostka zarządzająca ustanowiona jako element stowarzyszenia AALA odpowiada za centralne zarządzanie realizacją programu AAL, w ścisłej koordynacji i współpracy z krajowymi agencjami zarządzającymi programem; agencje te są upoważnione przez państwa uczestniczące do podejmowania prac związanych z zarządzaniem projektem oraz aspektami administracyjnymi i prawnymi na rzecz krajowych uczestników projektu, jak również do udzielania wsparcia w zakresie oceny i negocjacji wniosków dotyczących projektów. Centralna jednostka zarządzająca i krajowe agencje zarządzające programem współpracują jako jednostka zarządzająca pod nadzorem stowarzyszenia AALA.
  8. Stowarzyszenie AALA ustanawia komitet doradczy, w skład którego wchodzi przedstawiciele sektora, użytkownicy i inne właściwe zainteresowane podmioty; zapewniona powinna zostać odpowiednia reprezentacja płci i pokoleń. Komitet ten przedstawia stowarzyszeniu AALA zalecenia dotyczące ogólnej strategii programu w zakresie priorytetów i tematów, które należy uwzględnić w zaproszeniach do składania wniosków, oraz dotyczące innych odpowiednich działań w ramach programu AAL.
-